

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Деякі питання реалізації експериментального проекту щодо формування і
використання електронних посвідчень ідентифікаційних даних та
електронних посвідчень атрибутів за допомогою гаманця з цифровою
ідентифікацією як функціональної можливості мобільного додатка
Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Дія)»

1. Мета

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації експериментального проекту щодо формування і використання електронних посвідчень ідентифікаційних даних та електронних посвідчень атрибутів за допомогою гаманця з цифровою ідентифікацією як функціональної можливості мобільного додатка Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Дія)» (далі – проект акта) розроблено з метою створення можливості формування, валідації і використання електронних посвідчень ідентифікаційних даних та електронних посвідчень атрибутів, що формуються за допомогою гаманця з цифровою ідентифікацією як функціональної можливості мобільного додатка Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Дія), під час ідентифікації та отримання електронних послуг користувачами та взаємодії з довіряючими сторонами.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Відповідно до пункту 7 частини першої статті 1 Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» (далі – Закон) гаманець з цифровою ідентифікацією – це засіб ідентифікації, що дає змогу користувачу надавати на запит третіх осіб інформацію про ідентифікаційні дані, здійснювати електронну ідентифікацію та автентифікацію для надання послуги, створювати кваліфіковані електронні підписи та/або печатки та повинен відповідати вимогам статті 15¹ цього Закону.

Водночас згідно зі статтею 15⁴ Закону Кабінет Міністрів України може приймати рішення про реалізацію ініціатив щодо тестування інноваційних схем, засобів і технологій електронної ідентифікації.

Реалізація ініціатив щодо тестування інноваційних схем, засобів і технологій електронної ідентифікації може передбачати прийняття Кабінетом Міністрів України рішень з питань, пов'язаних з електронною ідентифікацією.

Рішення Кабінету Міністрів України про реалізацію ініціативи щодо тестування інноваційних схем, засобів і технологій електронної ідентифікації повинно визначати строки проведення експерименту, його учасників, орган виконавчої влади, відповідальний за контроль за проведенням експерименту, опис контрольованого середовища, в якому проводиться тестування, та

експериментальні положення законодавства у сфері електронної ідентифікації, які будуть застосовуватися для регулювання відносин, пов'язаних з реалізацією відповідних ініціатив.

Строк реалізації ініціативи щодо тестування інноваційних схем, засобів і технологій електронної ідентифікації не може перевищувати два роки. За рішенням Кабінету Міністрів України реалізація ініціативи може бути продовжена на строк, необхідний для надання нормам, обмеженим сферою і строком реалізації відповідної ініціативи, загального та постійного характеру, але не більше ніж на два роки.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг, спільно із заінтересованими органами виконавчої влади, іншими державними органами розробляє проекти рішень Кабінету Міністрів України про реалізацію ініціатив щодо тестування інноваційних схем, засобів і технологій електронної ідентифікації та у встановленому порядку вносить пропозиції щодо вдосконалення законодавства у сфері електронної ідентифікації за результатами оцінювання результатів таких ініціатив.

Крім того, 20 травня 2024 року набрав чинності Регламент Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 2024/1183 від 11 квітня 2024 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 910/2014 щодо створення Європейської системи цифрової ідентифікації (далі – Регламент).

Відповідно до статті 5а Регламенту з метою забезпечення того, щоб усі фізичні та юридичні особи в Союзі мали безпечний, надійний і безперервний транскордонний доступ до державних і приватних послуг, маючи при цьому повний контроль над своїми даними, кожна держава-член надає принаймні одну європейську цифрову Identity Wallet протягом 24 місяців з дати набрання чинності імплементаційними актами, зазначеними в пункті 23 цієї статті та в статті 5с(6).

Європейські гаманці цифрової ідентифікації дозволяють користувачеві зручним, прозорим і відстежуваним способом:

безпечно запитувати, отримувати, вибирати, об'єднувати, зберігати, видаляти, надавати спільний доступ і надавати, під одноосібним контролем користувача, ідентифікаційні дані особи та, де це можливо, у поєднанні з електронними атестаціями атрибутів, для автентифікації довіреним сторонам онлайн та, де відповідним, в автономному режимі, для доступу до державних і приватних послуг, забезпечуючи при цьому можливість вибіркового розкриття даних;

безпечно автентифікувати Європейський гаманець цифрової ідентифікації іншої особи та отримувати та обмінюватися ідентифікаційними даними особи та електронними підтвердженнями атрибутів у безпечний спосіб між двома Європейськими гаманцями цифрової ідентифікації;

отримати доступ до журналу всіх транзакцій, здійснених через European Digital Identity Wallet, через загальну інформаційну панель;

підписувати за допомогою кваліфікованих електронних підписів або скріплювати печаткою за допомогою кваліфікованих електронних печаток;

завантажувати, наскільки це технічно можливо, дані користувача, електронне посвідчення атрибутів і конфігурацій;

реалізовувати права користувача на перенесення даних.

Разом з тим, пунктом 30 плану заходів щодо переведення публічних послуг в електронну форму до 2026 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 березня 2025 р. № 263-р, передбачено забезпечення можливості випуску та використання гаманця з цифровою ідентифікацією як функціональної можливості мобільного додатка Порталу Дія (Дія) із строком реалізації IV квартал 2026 р.

Проектом акта передбачається формування кваліфікованим надавачем електронних довірчих послуг «Дія» електронних посвідчень атрибутів, зокрема цифрового водійського посвідчення, цифрової довідки про місце проживання, цифрової облікової картки платника податків за результатами отримання/підтвердження відомостей в інформаційно-комунікаційних системах та/або публічних електронних реєстрах.

Також за допомогою гаманця з цифровою ідентифікацією технічним адміністратором Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Дія) здійснюється формування електронних посвідчень ідентифікаційних даних.

З огляду на викладене пропонується реалізувати експериментальний проект щодо формування і використання електронних посвідчень ідентифікаційних даних та електронних посвідчень атрибутів за допомогою гаманця з цифровою ідентифікацією як функціональної можливості мобільного додатка Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Дія) для посвідчення особи, підтвердження громадянства України та її віку, підтвердження її права на керування транспортними засобами, для підтвердження адреси зареєстрованого місця проживання, а також отримання електронних послуг.

Враховуючи зазначене, проект акта, має на меті створення умов для взаємного визнання електронних посвідчень атрибутів між Україною та Європейським Союзом. На відміну від поточних цифрових документів в мобільному додатку Порталу Дія (Дія), які наразі не мають такого міжнародного статусу, нові електронні посвідчення атрибутів, сформовані за допомогою гаманця з цифровою ідентифікацією, будуть відповідати вимогам Регламенту Європейського Союзу та міжнародним стандартам, що дозволить громадянам використовувати їх для посвідчення особи, підтвердження громадянства та інших атрибутів як в Україні, так і за її межами. Цей експериментальний проект є ключовим кроком до інтеграції української системи електронної ідентифікації з європейською, що забезпечить безпечний і безперешкодний доступ до державних і приватних послуг.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта пропонується:

затвердити Порядок проведення експериментального проекту щодо формування і використання електронних посвідчень ідентифікаційних даних та електронних посвідчень атрибутів за допомогою гаманця з цифровою

ідентифікацією як функціональної можливості мобільного додатка Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Дія);

внести зміни до постанов Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2023 р. № 1150 і 11 червня 2025 р. № 689.

4. Правові аспекти

Правові підстави розроблення проекту акта та інші нормативно-правові акти, що діють у відповідній сфері суспільних відносин:

Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги»;

Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856;

Положення про інтегровану систему електронної ідентифікації, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2023 р. № 1150;

вимоги до випуску гаманців з цифровою ідентифікацією, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 11 червня 2025 р. № 689.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребує додаткових коштів та не матиме прямого чи опосередкованого впливу на надходження та витрати державного та/або місцевого бюджетів.

Фінансування видатків, необхідних для реалізації проекту акта буде здійснюватися в межах бюджетних асигнувань загального фонду Державного бюджету України на відповідний період за бюджетною програмою 2901030 «Електронне урядування» (код 2901030), передбачених для адміністрування, забезпечення функціонування та розвитку Єдиного державного вебпорталу електронних послуг.

Фінансово-економічні розрахунки до проекту акта додаються.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не потребує проведення публічних консультацій відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики».

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, а тому не надсилався на розгляд Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

Проект акта стосується зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, відповідає положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Проект акта не містить положень, які порушують принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

У проекті акта відсутні положення, що містять ознаки дискримінації чи створюють підстави для дискримінації.

У проекті акта відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту акта не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Створення правових підстав для використання гаманця з цифровою ідентифікацією відповідно до вимог ЄС, забезпечення сумісності з європейськими цифровими сервісами, спрощення перевірки та обміну ідентифікаційними даними особи в електронній формі.
Громадяни, іноземці	Позитивний	Спрощення доступу до публічних (електронних публічних) послуг та інших послуг, можливість використання електронних посвідчень атрибутів для ідентифікації, зручність у взаємодії з державними органами.

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр цифрової трансформації України**
_____ 2025 р.

Михайло ФЕДОРОВ